

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Milady Haplové a soudců JUDr. Jarmily Ďáskové a JUDr. Jany Kubenové v právní věci žalobce **F. H.**, bytem ..., proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.11.2012, č.j.

t a k t o:

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím ze dne 14. 11. 2012, č. j. ... žalovaný zamítl odvolání žalobce podle § 90 odst. 5 správního řádu podané proti usnesení ČSSZ č. j. 430 711 733/A ze dne 19. 9. 2012 a napadené rozhodnutí potvrdil s odůvodněním, že napadeným rozhodnutím bylo zastaveno řízení o žádosti účastníka řízení o zahájení nového řízení o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939-1945. Důvodem tohoto postupu byla především skutečnost, že žalobce neposkytl žádné nové důkazy, které by nepředložil již v předchozích podáních, když v dřívějších řízeních bylo zjištěno, že se neukrýval soustavně a nepřetržitě.

Ve svém odvolání žalobce opět žádné nové údaje neuvedl, ale zdůraznil, že z judikatury NSS vyplývá, že se za prokázanou považuje přinejmenším doba ukrývání, o níž

nevznikají žádné pochybnosti. Odvolací orgán posoudil postupná tvrzení o délce při nepřetržitosti ukrývání obsažená ve spisovém materiálu ČSSZ, zjistil, že jsou rozporná.

Byla podrobně popsána v rozhodnutí ČSSZ ze dne 18. 11. 2005 a že se je ani po opakovaných výzvách ze strany správních orgánů nepodařilo žalobci doplnit nebo vysvětlit, dále konstatoval, že ani žalobce neuváděl jiný časový úsek, po který se ukrýval nepřetržitě, než je doba od 30. 10. 1944 do 26. 1. 1945, což je ovšem doba kratší než 3 měsíce, s nimiž citovaný zákon spojuje příslušné nároky, neshledal vadu napadeného rozhodnutí, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno.

Žalobce ve své žalobě ze dne 15. 1. 2013 namítá, že již 18. 11. 2002 podal žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky představující odškodnění za dobu, kdy se musel z rasových důvodů skrývat v průběhu druhé světové války podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. V období od 25. 10. 1944 do 26. 1. 1945 se jeho rodina s ním ukrývala v lesích u obce ... okres ...

Žádost mu byla 18. 11. 2005 zamítnuta.

Dne 7. 3. 2012 se opětovně obrátil na ČSSZ a požádal o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle výše citovaného zákona. I tato žádost byla usnesením ze dne 19. 9. 2012 sp. zn. zamítnuta s poukazem na odůvodnění předchozích rozhodnutí a bylo tím zastaveno řízení v souladu s ust. § 102 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb. Proto žalobce podal odvolání, které však napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto.

Domáhá se přezkoumání jednak usnesení ČSSZ ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. ... a rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2012, sp. zn. ..., neboť se domnívá, že došlo k nesprávnému posouzení skutkového stavu a ukrývání bylo z jeho strany dostatečně prokázáno. Je toho názoru, že je zde potřeba přihlédnout k faktu, že předmětné ukrývání se odehrálo před 68 lety, v rámci jeho prvního a druhého roku života, proto je dokazování nepoměrně ztíženo. Proto by rád poukázal na judikaturu NSS – rozsudek ze dne 28. 2. 2008, č. j. 4Ads 46/2007 – 69, dle něhož je-li pronásledování Romů z rasových důvodů na Slovensku v letech 1939-1945 historicky známou skutečností, pak k prokázání vzniku nároku podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., postačuje, tvrdí-li taková osoba, že se na území v této době ukrývala a toto tvrzení dokládá listinnými důkazy o svědectví osob tuto skutečnost potvrzujícími. Za prokázanou se považuje přinejmenším doba ukrývání, o němž nevznikají žádné pochybnosti, ani při rozdílných údajích plynoucích z jednotlivých podkladů pro rozhodnutí. Pokud je mu vytýkáno, ze strany správních orgánů, že průběžně měnil svou výpověď ohledně doby a charakteru ukrývání, dle judikatury NSS správní orgány měly žalobci pomoci nedostatky odstranit. K tomu však nedošlo a proto navrhuje zrušení napadených rozhodnutí správního orgánu I. stupně i žalovaného.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 21. 2. 2013 uvedl, že žalobce se dne 7. 3. 2012 opět obrátil na ČSSZ a požádal o přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 s tím, že má za to, že splňuje podmínky pro odškodnění, neboť je romské národnosti a kdyby matka se s ním v období 2. světové války neukrývala, byly by deportovány

do koncentračního tábora, ukrýval se od svého narození dne 11. 7. 1943 zejména pak do 30. 10. 1944 do osvobození obce Štítník dne 26. 1. 1945 po okolních lesích. Toto podání bylo považováno za žádost o zahájení nového řízení a vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) zák. č. 500/2004 Sb. – správní řád. Správní orgán I. stupně – ČSSZ dne 19. 9. 2012 vydala usnesení o zastavení řízení, neboť dospěla k názoru, že trvají důvody, pro které bylo dne 2. 10. 1909 vydáno usnesení o zastavení řízení, neboť tato žádost neodůvodňuje zahájení nového řízení a vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu. Žalobce období tvrzeného ukrývání průběžně měnil, přičemž neprokázal, že ukrývání trvalo alespoň po dobu zákonem požadovaných třech měsíců. Proto odvolání žalobce zamítl a usnesení ČSSZ potvrdil.

Žalobce neuvedl žádnou další skutečnost, která by svědčila o tom, že byla splněna podmínka minimálně tříměsíčního ukrývání se před německým vojskem. Žadatel se musí ukrývat, důvodem jeho ukrývání či soustředění do vojenského tábora byly rasové nebo náboženské důvody a k ukrývání či soustředění do vojenského pracovního tábora došlo na území Československa v jeho hranicích z 29. 9. 1938 v době od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1945 a doba ukrývání či soustředění do vojenského tábora činila 3 měsíce. Pokud by byly splněny tyto podmínky, je třeba ještě prokázat i přesnou dobu ukrývání, protože výše peněžní částky je stanovena diferencovaně v závislosti na jeho délce. Vzhledem k uvedenému navrhl zamítnutí žaloby.

Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s ust. § 51 s.ř.s., neboť účastníci byli vyzváni k vyjádření se zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání a v případě, že ve lhůtě svůj nesouhlas nesdělí, bude mít soud za to, že souhlasí s tím, aby bylo rozhodnuto bez jednání.

Krajský soud v Brně přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí z hlediska námitek v žalobě uvedených, neboť jejich rozsahem je soud vázán a po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.

Při přezkoumání rozhodnutí žalovaného vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce uplatnil dne 18. 11. 2002 žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky dle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., přičemž požadoval zhodnotit období svého ukrývání od narození tj. od dne 11. 7. 1943 do května 1945 s tím, že se ukrýval v lesích v okolí Štítníku okres Rožnova.

ČSSZ vydala dne 18. 11. 2005 rozhodnutí, jímž žádost žalobce zamítla. Vycházela přitom z rozhodnutí Ministerstva obrany ČR ze dne 31. 5. 2004, č. j. ... o tom, že osvědčení o účasti žalobce na národním boji za osvobození v kategorii československý politický vězeň v době od 30. 10. 1944 do osvobození .. se nevydává. Dne 10. 1. 2005 byla ČSSZ doručena výpověď, v níž žalobce uvedl, že se ukrýval před Němci od 25. 10. 1944 do 26. 1. 1945 v lesích u obce ...okres ... Dne 18. 11. 2005 bylo vydáno ČSSZ rozhodnutí, jímž byla žádost

žalobce zamítnuta poprvé. V průběhu doby podal návrh na přehodnocení dříve zamítnuté žádosti ovšem bez úspěchu.

ČSSZ ve svém rozhodování se opřela o rozhodnutí Ministerstva obrany ČR ze dne 31. 5. 2004, kde z odůvodnění vyplývá, že žalobce v roce 1943 musel s rodiči a s ostatními Romy uprchnout do lesa, kde se ukrývali před gardisty a Němci. Jeho otec byl muzikant a musel jim hrát a matka pro ně musela uklízet. Chovali se k nim zle a bili je. Aby nemuseli toto příkoří trpět, utekli krátce po narození navrhovatelé do lesa. V noci někteří Romové chodili do dědiny a snažili se přinést trochu jídla. Jedli jen chleba a brambory. Svoji žádost žalobce doložil kopií občanského průkazu a čestnými prohlášeními svědků, pánů J.H.a B. B.Tato prohlášení pouze stvrzují, že výpověď žalobce se zakládá na pravdě, neboť jsou jeho bratřanci a ve stejné době žili v osadě ...v obci ..., nevypovídají však nic o době, místě a podmínkách ukrývání žalobce. Po výzvě o doplnění a upřesnění doby ukrývání žalobce uvedl dobu své účasti na národním boji za osvobození od listopadu 1943 do května 1945. V příloze žádosti mimo jiné uvedl, že když se dozvěděli, že jdou do osady vojáci, pobrali jen to nejnutnější a rozutekli se do okolních lesů. Takové ukrývání trvalo i několik dnů, než Němci odtáhli. Tyto události byly velmi časté. Dalším dopisem ze dne 15. 10. 2003 byl žalobce vyzván ke sdělení přesné doby, kdy jeho účast na národním boji za osvobození začala a kdy skončila. Žalobce reagoval dopisem doručeným ministerstvu dne 25. 11. 2003, ve kterém na základě tvrzení své tchýně V. H. uvedl, aby mu byla započtena doba ukrývání od 30. 10. 1944 do osvobození Ministerstvo obrany k uvedenému termínu ukrývání uvedl, že ... bylo osvobozeno 26. 1. 1945. Ministerstvo obrany však skutečnosti sdělené žalobcem považovalo za nedostatečné, proto nebylo vydáno osvědčení o účasti žalobce na národním boji za osvobození.

Ze správního spisu žalovaného nevyplývá, že by nějakým způsobem tyto skutečnosti byly doloženy, resp. upřesněny co se týče trvalosti ukrývání, neboť dle vlastního sdělení žalobce se jednalo o přerušované ukrývání, neboť v případě odejití vojáků z vesnice mohli se tam vracet, veřejnost o nich věděla a nejedná se tedy o ukrývání ale o pouhý pobyt v lese činěném v úkrytu i když za nelehkých podmínek.

K tvrzenému odkazu na judikaturu NSS krajský soud uvádí, že NSS judikoval, je-li pronásledování Romů z rasových důvodů na Slovensku v letech 1939-1945 historicky známou skutečností, pak k prokázání vzniku nároku podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., postačuje, tvrdí-li taková osoba, že se na území této doby ukrývala a toto tvrzení dokládá listinnými důkazy o svědectví osob tuto skutečnost potvrzujícími. Za prokázanou se považuje přinejmenším ta doba ukrývání, u níž nevznikají žádné pochybnosti ani při rozdílných údajích plynoucích z jednotlivých podkladů pro rozhodnutí.

Dále NSS uvedl, že tvrdí-li účastník řízení, že se ukrýval v letech 1944 až 1945 z rasových důvodů, není důvod mu nevěřit a je třeba z jeho tvrzení při posuzování podmínek nároku vycházet. Pokud jde o prokázání pojmu „ukrývání se“, je otázka, jakými důkazy by mělo být ukrývání prokázáno, a to zvláště u osob Romského původu. Nežijí-li již osoby, s nimiž se Romové ukrývaly, pak je obtížné, ne-li nemožné, toto ukrývání prokazovat, a je rovněž třeba v této důkazní nouzi vycházet s tvrzení žadatelů, neboť tato tvrzení, pokud jsou v souladu s historickými možnostmi a skutečnostmi, nelze vyvrátit a nelze vyloučit, že situace v nich tvrzená nastala (rozsudek NSS 4Ads 46/2007 ze dne 28. 2. 2008).

Na základě zjištěných skutečností uvedených shora soud posoudil žalobu tak, že není důvodná. Žádost ze dne 7. 3. 2012 ČSSZ pojala jako žádost o provedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu. Teorie k tomuto institutu nového rozhodnutí uvádí, že nepatří svým charakterem mezi opravné prostředky, neboť nejde o nápravu vad již přijatého rozhodnutí či řízení, které předcházelo jeho vydání, ale o nové posouzení již pravomocně rozhodnuté věci, a to buď za stejných, nebo změněných výchozích podmínek. Toto ustanovení tak v určitých případech prolamuje překážku věci pravomocně rozhodnuté. Správní orgán je při rozhodování o tom, zda provedené nové řízení a vydá nové rozhodnutí limitován základními zásadami činnosti správních orgánů podle § 2 odst. 2, 3, 4 správního řádu. V projednávané věci žalobce mimo obecného odkazu na výše uvedený judikát neuvedl žádné další skutečnosti, ke kterým by správní orgán měl a mohl přihlížet z hlediska zásad shora uvedených a tudíž správní orgán vycházel ze skutečností, které mu byly známy a které posoudil ve svém pravomocném rozhodnutí ze dne 18. 11. 2005. Žalobce ve své žalobě požádal o zhodnocení doby ukrývání od 25. 10. 1944 na rozdíl od dřívějšího časového úseku tj. od 30. 10. 1944 do 26. 1. 1945, což je ovšem doba kratší než 3 měsíce. Zde však soud konstatuje, že na podporu této upřesněné doby žádný důkaz nepředložil a také nepředložil žádný důkaz o tom, zda se jednalo o ukrývání nepřetržité či jak bylo prokázáno už ministerstvem obrany, jednalo se ukrývání jenom v některých případech, kdy do obce, kde žalobce žil, přišli vojáci. Z existence shodných skutkových okolností, které nebyly žádným opravným prostředkem rozporovány, posoudil správní orgán žádost o vydání nového rozhodnutí a logicky dospěl k závěru, že žádost žalobce neodůvodňuje zahájení nového řízení a proto rozhodl usnesením o tom, že se řízení zastavuje proto, že neposkytl žádné nové důkazy o tom, že se ukrýval soustavně a nepřetržitě. Ani po opakovaných výzvách ze strany správních orgánů se nepodařilo žalobci doplnit nebo vysvětlit všechny údaje potřebné pro kladné rozhodnutí ve věci.

Soud ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl, neboť nebylo prokázáno, že správní orgány ve svých rozhodnutích postupovaly v rozporu s platnými právními předpisy.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož žalobce úspěšný nebyl a žalovanému náklady řízení nevznikly.

P o u ě n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. listopadu 2013

JUDr. Milada Haplová, v. r.

předsedkyně senátu